

[View this email in your browser](#)

Rotterdamsch Leeskabinet

Nieuwsbrief september/oktober 2017

Met deze nieuwsbrief informeren wij u over onze activiteiten, nieuwe en bijzondere boeken uit de collectie en praktische zaken. De nieuwsbrief zal zeswekelijks per e-mail verschijnen, maar bij de Leeskabinet-balie zullen ook altijd enkele uitgeprinte exemplaren verkrijgbaar zijn. Wij hopen dat u genoeg beleeft aan de nieuwsbrief!

In deze nieuwsbrief:

1. [Nieuws](#)

2. [Activiteiten](#)

3. [Nieuw in context:](#)

- [Boeken in het De Stijl-jaar 2017](#)

- [Vertaalde Zuid-Amerikaanse literatuur bij het Leeskabinet](#)

- [Een Amerikaanse tragedie: twee aanwinsten over de Verenigde Staten](#)

4. [Cultureel Rotterdam](#)

5. [Uitgelicht](#)

Nieuws

Afscheid Pierre Pesch

Half juni nam na ruim 11 jaar Pierre Pesch afscheid als bibliothecaris van de Vereniging. U was in groten getale aanwezig bij het officiële afscheid, dat met een lezing van Bas Heijne luister werd bijgezet. Op de aansluitende receptie in de verbouwde Universiteitsbibliotheek nam u de gelegenheid te baat persoonlijk van Pierre afscheid te nemen.

De UB was de meest toepasselijke locatie, ook al omdat Pierre zich de afgelopen jaren volop – en met resultaat – heeft ingezet om het Leeskabinet een centrale plek te geven in de UB. Het werd een uitermate gezellige bijeenkomst, met vele geanimeerde gesprekken en roerende woorden. Uiteraard legde onze huisfotograaf Arie Kers alles vast.

Roman Koot nieuwe bibliothecaris

Een dag na het afscheid van Pierre trad de nieuwe bibliothecaris Roman Koot aan: 'Ik verheug me zeer op het werken voor een van de oudste verenigingsbibliotheken van het land. Een mooie collectie, een actieve groep leden, een slagvaardig team toegewijde medewerkers. Met mijn brede culturele belangstelling hoop ik de traditie van het Leeskabinet voort te zetten, vruchtbare verbindingen aan te gaan met de Rotterdamse culturele wereld en de academische gemeenschap en voor de leden interessante lezingen en activiteiten te organiseren. De nieuwe huisvesting is fantastisch en biedt allerlei mogelijkheden om samen met de Universiteitsbibliotheek een stralende toekomst in te gaan. Daarvoor zal ik putten uit mijn ervaring als bibliothecaris, kunsthistoricus en manager, bij onder andere de Letterenbibliotheek van de Universiteit Utrecht en het RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis. Ik hoop in de komende periode velen van u te ontmoeten!'

Meer uitleenmogelijkheden met de Self Service Library

Met het betrekken van onze hernieuwde huisvesting is de Self Service Library in gebruik genomen. Dit betekent dat u ook nadat onze balie gesloten is - maar het gebouw nog open - voor afhalen, lenen en inleveren van boeken bij het Leeskabinet terecht kunt. De openingstijden van het gebouw zijn doordeweeks van 08.00 tot 24.00 en in het weekend van 10.00 tot 21.00. Let op: u dient dan wel uw pasje mee te nemen. Het werkt eenvoudig: u scant eerst uw

pasje, waarna de computer aangeeft of er boeken voor u klaarstaan. Dan geeft u 'ok', waarna u in het uitleenscherm komt. U legt uw boeken binnen het zwart omrande vak en controleert of de titels op het scherm verschijnen. Dan klikt u 'end'. Wenst u een korte instructie over het gebruik, meld u dan bij uw eerstvolgende bezoek bij ons aan de balie (geopend doordeweeks van 09.00 tot 17.00 en op zaterdag van 10.00 tot 13.00).

Parkeren bij het Leeskabinet

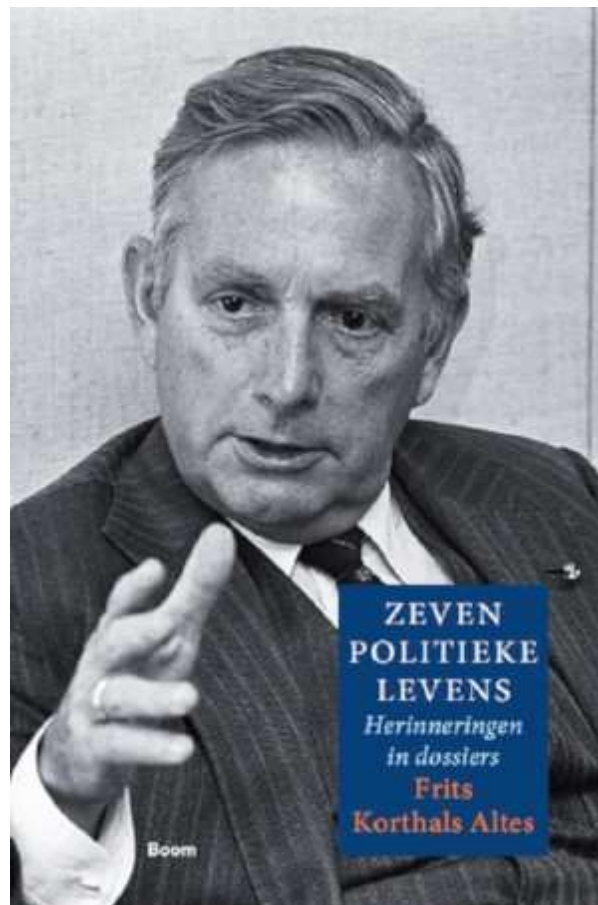
Verschillende van u hebben geklaagd dat er na de renovatie van het bibliotheekgebouw geen parkeerplaatsen meer zijn direct naast de ingang. In het kader van een duurzaam, 'groen' beleid, heeft de universiteit er bij de recente herinrichting van de campus voor gekozen het aantal losse parkeerplaatsen terug te brengen en ze te concentreren in enkele parkeergarages. Alle bezoekers, ook die van het Leeskabinet, zijn nu aangewezen op deze garages. Daaraan kunnen wij helaas niets veranderen. Wat zijn de alternatieven? In heel bijzondere gevallen is het mogelijk op zaterdag tussen 10.00 en 13.00 uur dichterbij de bibliotheek te parkeren. Vraagt u om meer informatie bij de balie van het Leeskabinet. Verder kunt u boeken via de post thuis laten bezorgen. U kunt daartoe een verzoek sturen via leeskabinet@eur.nl. Voorlopig worden voor deze service geen kosten berekend. Inleveren van boeken kan in de inleverbox in de hal van het Polak-gebouw, direct bij de uitgang van de parkeergarage. Wij hopen natuurlijk dat u toch in de gelegenheid bent om zelf naar de bibliotheek te komen. In het gebouw is een lift aanwezig.

Activiteiten

Bram Peper interviewt Frits Korthals Altes

Op woensdag 4 oktober a.s. wordt Frits Korthals Altes geïnterviewd door Bram Peper over zijn onlangs verschenen biografie. Frits Korthals Altes, advocaat van beroep, beschrijft in *Zeven politieke levens* de belangrijkste gebeurtenissen in zijn lange politieke carrière. Zo was hij onder meer VVD-bestuurder, minister van Justitie, minister van Binnenlandse Zaken, Tweede Kamerlid en voorzitter van de Eerste Kamer.

Bram Peper was als PvdA-politicus nauw betrokken bij de gebeurtenissen in deze periode. Peper was na zijn hoogleraarschap sociologie aan de Erasmus Universiteit onder meer burgemeester van Rotterdam (1982 tot 1998) en minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (1998 tot 2000). De lezing vindt plaats in de Senaatszaal vanaf 20.00 tot 21.15. Na afloop signeert de auteur en kunt u het boek aanschaffen. De verkoop wordt gedaan door boekhandel Amesz. In verband met de te verwachten belangstelling graag vooraf reserveren via leeskabinet@eur.nl of bel tijdens kantooruren: 010 408 1195.

Opera in de cinema: leden van het Leeskabinet kunnen met korting naar de live uitzending van Mozart's opera The Magic Flute (Die Zauberflöte) in Kino, **woensdag 20 september**, 20:15 uur. [Koop uw kaartjes bij Kino](#) (Kies voor de optie Student/Leeskabinet in het menu.)

Noteer alvast in uw agenda: op **woensdagmiddag 22 november** a.s. organiseren we een bijzonder evenement rondom drs. P ter gelegenheid van de overdracht van zijn privébibliotheek aan het Rotterdamsch Leeskabinet. Nadere informatie volgt!

Donderdag 28 september is het Leeskabinet gesloten vanwege een jaarlijks personeelsuitje. U kunt op deze dag natuurlijk wel gebruik maken van de Self Service Library.

Nieuw in context

Boeken in het De Stijl-jaar 2017

Roman Koot

Het zal u niet ontgaan zijn: 2017 was het jaar dat de avant-gardebeweging De Stijl honderd jaar geleden werd opgericht. Tal van Nederlandse musea, van Den Haag tot Drachten, besteedden er aandacht aan, onder de overkoepelende titel *Mondriaan to Dutch Design*. Terecht, want De Stijl was een typisch Nederlandse variant van het internationale modernisme in de beeldende kunst, vormgeving en architectuur. Uitgevers bleven niet achter bij de musea: tientallen nieuwe boeken verschenen rond Piet Mondriaan en De Stijl. Uiteraard kocht het Leeskabinet de belangrijkste voor u. Een kleine selectie:

Twee biografieën over Piet Mondriaan: al in 2015 verscheen het eerste deel van een meerdelige biografie geschreven door Leon Hanssen, *De schepping van een aards paradijs*, over de jaren in Parijs van 1919 tot 1933. Mondriaan gaat nu echt abstract schilderen en wordt een bekende naam. Prettig leesbaar, maar een grote tekortkoming is dat het boek geen noten en verdere verantwoording bevat, daarvoor moet de lezer het internet op. [Klik hier om de noten te bekijken.](#)

[RLK 16.00 mond HANS](#)

De tweede biografie verscheen in 2017 en is van de hand van Hans Janssen,

conservator in het Gemeentemuseum Den Haag en Mondriaan-kenner. *Piet Mondriaan: een nieuwe kunst voor een ongekend leven* is een erg prettige biografie, met als eigenaardigheid dat het af en toe een roman lijkt, compleet met (fictieve maar alleszins mogelijke) dialogen.

[RLK 16.00 mond JANS](#)

Mondriaan is bij de uitgevers verreweg het meest populair. Een aantrekkelijk boek uit 2015 is *De ateliers van Piet Mondriaan*, over zijn ateliers in onder meer Laren, Parijs en New York. Prachtig geïllustreerd met historische foto's en kunstwerken. [RLK 21.03 mond JONG](#)

Eigenlijk is het een *companion* bij *Piet Mondriaan, leven en werk*, dat zijn gehele artistieke carrière omvat, in woord en beeld en met een volledige oevrecatalogus.

Iets handzamer is de rijk geïllustreerde catalogus *Piet Mondriaan, de man die alles veranderde*, die het Gemeentemuseum uitgaf. Van hetzelfde museum is *Piet Mondriaan & Bart van der Leek: de uitvinding van een nieuwe kunst: Laren 1916-1918*, waarin voor de eerste maal het belang van de relatie tussen de twee kunstenaars voor de ontwikkeling van De Stijl is uitgezocht. [RLK 20.70 eu-nedc JANS](#)

Opmerkelijk is dat er weinig boeken zijn verschenen over Theo van Doesburg, toch de initiatiefnemer en onvermoeibare motor achter De Stijl en het gelijknamige tijdschrift. Over enkele jaren verschijnt de grote biografie door Hans Renders en Sjoerd van Faassen, nu moeten we het doen met: *Brieven over kunst, de stijl, het leven en de dood. De correspondentie tussen Theo van Doesburg en de broers Rinsema van 1915-1931*, een nog altijd prima leesbare en informatieve briefwisseling over kunst en over alle mogelijke filosofische en maatschappelijke kwesties. In bestelling

En de fraaie uitgave *Maison d'Artiste. Onvoltooid icoon van De Stijl* over het legendarische kunstenaarshuis in Meudon dat Van Doesburg en Cornelis van Eesteren in 1923 ontwierpen en dat Theo tot zijn dood in 1931 bewoonde. Het huis (en het boek) laten zien waar De Stijl naar streefde: een nieuwe leefomgeving door het harmonisch samengaan van schilderkunst en architectuur.

[RLK 21.62 MAIS](#)

Het leukste en meest informatieve boek is *100 jaar De Stijl. De Nieuwe Beelding en de internationale kunst 1917-2017*, waarin de auteurs Anton Anthonissen en Evert van Straaten de essentie van De Stijl uitleggen, het een internationale context geven en ook laten zien welke betekenis de beweging heeft (gehad) voor de beeldende kunst en vormgeving van de twintigste eeuw. Een aanrader!

[RLK 20.70 eu-aaaa ANTH](#)

Tot slot: Overal in Nederland vinden we de sporen van De Stijl, soms heel zichtbaar, zoals het Rietveld Schröderhuis in Utrecht (zie het gelijknamige boekje van het Centraal Museum uit 2017: signatuur), soms moet je het weten. Om ons te helpen is er de reisgids *De Stijl gids Nederland: 100 plekken om te bezoeken: architectuur, beeldende kunst, Rietveld, musea, Van Doesburg, Mondriaan*. Onmisbaar voor de cultuurtoerist!

[RLK 21.62 eu-nede GROE](#)

Aanraders vertaalde Zuid-Amerikaanse literatuur bij het Leeskabinet

Berrie Vugts

Allende, García Márquez, Borges, Neruda, Cortázar, Lispector; de namen zijn genoegzaam bekend. Vandaag wil ik echter auteurs aanbevelen van recenter datum, die dientengevolge ook nog wat minder “mainstream” zijn. Zoals de Chileen Roberto Bolaño (1953 – 2003) en de Uruguayaan Mario Levrero (1940 – 2004), in Latijns-Amerika inmiddels gecanoniseerde auteurs maar hier te lande toch nog wat onderbelicht gebleven. Daarnaast vraag ik uw aandacht voor de Mexicaans-Newyorkse Valeria Luiselli (1983) en de Chileen Alejandro Zambra (1975), aanstormende talenten die de laatste jaren op geheel eigen wijze het geluid van een zelfbewuste Zuid-Amerikaanse generatie zijn gaan vertolken.

Voor een kennismaking met Bolaño zou ik beginnen met *De Ijsbaan*, een bizar romantisch maar allesbehalve sentimenteel verhaal dat zich afspeelt in Barcelona en omgeving en dat bij verschijning in Times Literary Supplement geheel terecht tot boek van het jaar werd gekozen. Wees gewaarschuwd:

Hierna raakt u verslaafd aan Bolaño! [RLK 90.60 BOLA](#)

Van Mario Levrero hebben we maar een vertaalde titel in huis: *De Plaats* is een weergaloos boek, experimenteel maar niet in de zin van ontoegankelijk, juist in eenvoudige, klare taal opgediend. Op het achterplat beschreven als “de ultieme samenkomst van Sartre’s Hel en Kafka’s Slot”. Dat gaat wellicht wat ver, maar lees dat boek en ervaar de prikkelende, bijna weldadige beklemming. [RLK 90.60 LEVR](#)

Valeria Luiselli schrijft essayistisch; denk aan Walter Benjamin. Het werk is speels, onderzoekend, brutaal, het is soms alsof het pretendeert pretentief te zijn; het verkent de relatie tussen kunst, literatuur en het leven. Begrijpt u het nog? Begin met *Valse Papieren*, door wijlen Wim Brands als een “onbetwist Meesterwerk” aangemerkt. Eveneens zeer de moeite waard is haar boek *De geschiedenis van mijn tanden*; welke laatste titel u merkwaardig genoeg vrij letterlijk dient te nemen. [RLK 90.60 LUIS](#)

Alejandro Zambra doceert literatuur aan de universiteit van Santiago, en heeft zijn enorme talent definitief waargemaakt met *My Documents*, zijn laatste bundel korte verhalen. Zelden zo iets sterks gelezen, een meester op de toppen van zijn kunnen met een intelligente en relevante thematiek. Voorlopig moet u het doen met de Engelse vertaling. De Nederlandse vertaling van dit boek uit

2015 verschijnt begin oktober en wordt natuurlijk direct in onze collectie opgenomen. [RLK 90.70 am-chil ZAMB](#)

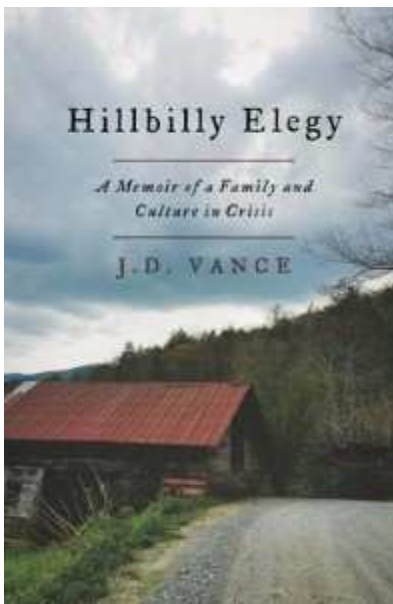
Zoekt u verdere uitdaging en bent u bekend met het werk van bovengenoemde Cortázar, in het bijzonder met zijn magnum opus *Rayuela*, en wilt u nog een stapje verder gaan, probeer dan de Zuid-Amerikaanse Cultklassieker *De Zeven Gekken* uit 1929 van de Argentijn Roberto Arlt. De Nederlandse vertaling dateert van 1993. Het vergt enige inspanning maar die wordt beloond. Het is een boek, zoals blijkt uit commentaren en interviews, waaraan vrijwel niemand van voornoemde schrijvers niet schatplichtig is geweest. Het bijzondere ervan is dat het - naast de relevantie voor de tijd waarin het werd geschreven - ook lijkt te appelleren aan de huidige tijd. [RLK B II 3147](#)

Tot slot merk ik op dat er vele schrijvers zijn, ook de hele goede, die steeds weer min of meer hetzelfde boek schrijven. Uitzondering hierop in het rijtje van besproken auteurs vormt Roberto Bolaño, die zichzelf met elk boek opnieuw leek uit te vinden en het unieke vermogen had vrij en zeer doeltreffend in verscheidene genres te bewegen.

Een Amerikaanse tragedie; twee nieuwe aanwinsten over de V.S.

Elsbeth van der Ploeg

Het is niet voor het eerst dat de Amerikanen een president kozen die er opmerkelijke ideeën op nahoudt. Zo geloofde Jimmy Carter (president van 1977 – 1981) toen hij nog gouverneur was dat hij een UFO had gezien, en beloofde hij tijdens zijn campagne dat hij een ruim budget zou vrijmaken voor onderzoek naar buitenaards leven. Voormalig Hollywood-acteur Ronald Reagan (president van 1981-1989) liet zich in het Witte Huis bijstaan door een astrologe die ervoor zorgde dat zijn belangrijke afspraken gepland werden op momenten dat de sterren gunstig stonden. Met de recente verkiezing van Donald Trump is opnieuw een zeer omstreden figuur aan het bewind gekomen. 'Een man zo duidelijk ongekwalificeerd voor de baan, dat zijn kandidatuur in eerste instantie een grap leek', zoals onlangs door de Britse Guardian werd gesteld.

Twee nieuwe aanwinsten van het Leeskabinet behandelen een onderwerp dat vaak wordt aangehaald als verklaring voor Trumps verkiezing: de steeds grotere kloof die is ontstaan tussen de (witte) arbeidersklasse en de rijke politieke elite. Politicoloog en socioloog Charles Murray onderzoekt dit thema in *Coming Apart: The State of White America, 1960-2000*. Murray stelt dat er inderdaad teveel ruimte zit tussen rijk en arm, maar zoekt de oorzaken in onverwachte hoek. Waar de financiële onderklasse vaak wordt gepresenteerd als hardwerkend, christelijk en degelijk Amerikaans, en de bovenklasse als bandeloos en zonder principes, draait Murray de rollen om. Hij betoogt dat de waarden waarop de witte arbeiders zich laten voorstaan, in de realiteit uit hun midden zijn verdwenen. De auteur wijst onder meer op hoge echtscheidingscijfers, dalend kerkbezoek, een toename in geweld en drugsdelicten. Het is de hoogopgeleide, tweeverdienende elite die nu de Amerikaanse waarden vertegenwoordigt, vindt Murray. Zij werken harder, leven gezonder, en profiteren minder van de staat in de vorm van uitkeringen. Het probleem is alleen dat deze bovenklasse in een bubbel leeft en zich niet op hun superioriteit durft te laten voorstaan. Volgens Murray zouden juist deze mensen zich moeten beschouwen als voorbeeld voor hun mede-Amerikanen. [RLK](#)
[15.85 am-v.s. MURR](#)

J.D. Vance schreef met *Hillbilly Elegy: A memoir of a family and culture in crisis* in heel andere vorm over dezelfde problematiek. Hij tekent de memoires op van

zijn jeugd in een arbeidersfamilie in Middletown, Ohio. Waar ooit het grootste deel van het stadje voor het staalbedrijf werkte, zijn de meeste inwoners nu werkloos. Net als veel burens en kennissen is de moeder van de auteur verslaafd aan drugs, kan het gezin amper rondkomen en is er sprake van huiselijk geweld. Deze hillbilly's, wat hier een geuzennaam is, zijn trots op hun patriottisme, hun familiewaarden en hun 'toughness'. Toch is de bittere werkelijkheid een ander verhaal. Vance wijst op deze hypocrisie: als de familie zo belangrijk is, waarom is er dan zoveel alcoholisme en geweld? Net als Murray gelooft Vance niet in oplossingen van overheidswege; zo laat hij in zijn boek zijn ergernis blijken wanneer de burens steak kunnen eten van hun uitkeringsgeld. Hij wijst op de eigen verantwoordelijkheid van zijn plaatsgenoten: net als hij zelf gedaan heeft kunnen ze zich aan hun milieu ontworstelen. *Hillbilly Elegy* is vooral erg lezenswaardig als tragisch en persoonlijk portret van een familie, geschreven met empathie maar ook met een kritische blik. [RLK 90.70 am-v.s. VANC](#)

Twee conservatieve analyses dus, waar zeker het één en ander op aan te merken valt. De onwil van beide auteurs om de rol van de overheid aandacht te geven is wellicht wat frustrerend. Toch is het interessant om eens kennis te nemen van zo'n typisch conservatief Amerikaanse zienswijze op de actuele problematiek.

[Kijk op de website voor een volledig overzicht van onze aanwinsten in het eerste en tweede kwartaal van 2017.](#)

Activiteiten in Rotterdam

Frontaal #21: Literair programma met spoken word en spraakmakende schrijvers. Te gast is Sanneke van Hassel. Worm, **zondag 17 september**, 14:30 uur. [Koop tickets](#)

Literaire avond met Jan Siebelink, ter gelegenheid van zijn nieuwe roman *De buurjongen*. Bibliotheek Overschie, **woensdag 20 september**, 20:00 uur. [Kaartjes verkrijgbaar bij de bibliotheek.](#)

Boekenmarkt: afgeschreven boeken voor een prikkie bij de Centrale Bibliotheek, **zaterdag 23 september** van 10:00 tot 17:00 uur. [Meer informatie](#)

Boek&Meester: Ernest van der Kwast interviewt Tom Lanoye over zijn nieuwe roman *Zuivering*. Bibliotheektheater, **woensdag 27 september**, 20:00 uur. [Leeskabinet-leden gaan met korting.](#)

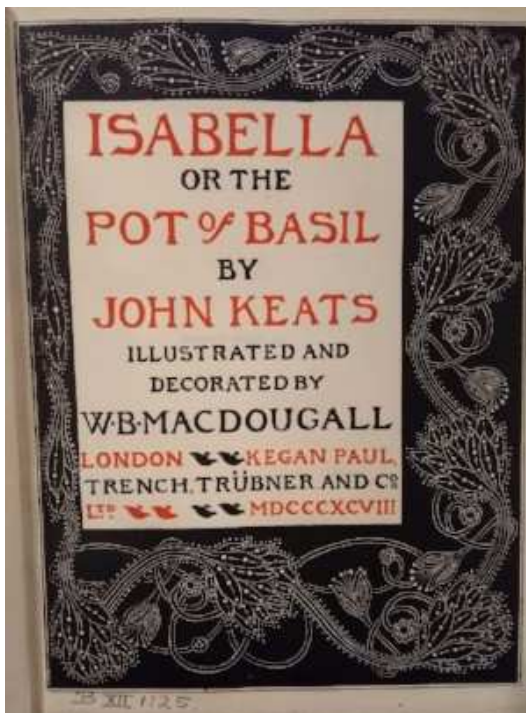
Boeken en Wijnen met literaire gast Thomas Verbogt. Boekhandel v/h Van Genneep organiseert op **donderdag 5 oktober** een boek- en wijnproeverij. [Reserveer een kaartje à €15,-](#)

Geen Daden Maar Woorden Festival: op de Kaap in Rotterdam staat jong talent in de spotlight. Voordrachten van o.a. Ariel Levy, Hanna Bervoets en Nhung Dam, muziek van Lucky Fonz III. Deliplein, **zaterdag 14 oktober**, vanaf 20:00 uur. [Meer informatie](#)

Uitgelicht

In de rubriek uitgelicht vestigen wij graag de aandacht op een bijzondere aanwinst, een mooi tijdschrift of een pareltje uit de Leeskabinet-collectie.

In ons depot komen we de mooiste dingen tegen, en deze prachtig geïllustreerde editie van John Keats' *Isabella or the Pot of Basil* uit 1898 is daar een mooi voorbeeld van. Elke pagina is een kunstwerk op zichzelf, met decoratieve omlijstingen en versierde initialen. De paginagrote illustraties laten goed zien

waarom dit één van de belangrijkste boeken is die in vroege Art Nouveau-stijl is uitgegeven. Het is één van de weinige boeken die de Schotse kunstenaar William Brown Macdougall geïllustreerd heeft.

De Engelse dichter John Keats (1795-1821) schreef dit gedicht in 1820 en werd daarbij geïnspireerd door de Italiaan Giovanni Boccaccio. Isabella, de mooie dochter van een Florentijnse koopman, was verliefd op iemand van bescheiden komaf. Haar broers keurden de romance af en vermoordden haar geliefde Lorenzo. Ze vertelden Isabella dat Lorenzo op reis was gegaan. Het meisje kwijnde weg van verdriet en zag in een koortsdroom wat er werkelijk had plaatsgevonden. In het bos vond ze het lichaam van haar geliefde. Ze nam zijn hoofd, baadde het in haar tranen en verstopte het in een pot, waar ze basilicum in plantte. Basilicum werd geassocieerd met geliefden.

[RLK XII 1:25, alleen ter inzage.](#)

Volg ons op sociale media:

Copyright © * 2017 * *Rotterdamsch Leeskabinet*, All rights reserved.

Jaargang 1 nieuwsbrief 1: september/oktober

E-mail voorkeuren aanpassen:

You can [update your preferences](#) or [unsubscribe from this list](#).

Rotterdamsch Leeskabinet

p/a Universiteitsbibliotheek (Library Building)

Burgemeester Oudlaan 50, 3062 PA Rotterdam

Postbus 1738, 3000 DR Rotterdam

www.leeskabinet.nl

Informatie algemeen en uitleen: 010 - 408 11 95 of e-mail leeskabinet@eur.nl

---

This email was sent to <<Email Address>>
[why did I get this?](#) [unsubscribe from this list](#) [update subscription preferences](#)
Rotterdamsch Leeskabinet · Burgemeester Oudlaan 50 · Rotterdam, 3062 PA · Netherlands

The MailChimp logo is centered within a light gray rounded rectangular box. The text "MailChimp" is written in a white, cursive script font.